

1. Jerohin S. A. Osnovni zasady formuvannja strategij social'no-ekonomichnogo rozvytku Ukrainy / S. A. Jerohin // Aktual'ni problemy ekonomiky. – 2004. – № 12. – S. 18.

2. Zhalilo Ja. A. Teorija ta praktyka formuvannja efektyvnoi' ekonomichnoi' strategii' derzhavy : monografija / Ja. A. Zhalilo. – K. : NISD, 2009. – 336 s.

3. Smentyna N. V. Strategichne planuvannja social'no-ekonomichnogo rozvytku na mezorivni: teorija, metodologija, praktyka : monografija / N. V. Smentyna. – Odesa : Atlant, 2015. – 365 s.

4. Strategija ekonomichnogo ta social'nogo rozvytku mesta Odesy do 2022 roku. – Odesa: TES, 2013. – 79 s.

5. Oficijnyj sajт statystyky torgivli dlja rozvytku mizhnarodnogo biznesu. [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.trademap.org/>

6. Pro misto // Oficijnyj Veb-portal m. Novoukrai'uka [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.nu-rada.gov.ua/>

7. Investycijnyj pasport mesta // Oficijnyj Veb-portal m. Novoukrai'uka Kyrovograds'koi' oblasti. [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.nu-rada.gov.ua/>

18.09.2018

УДК 338

JEL Classification: H290; K340

Коваленко Артем, Бабміндра Дмитро

ПОДАТОК НА ВИВЕДЕНИЙ КАПІТАЛ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ТА УКРАЇНСЬКІ РЕАЛІЇ

Метою статті є аналіз реформування податкового законодавства країни. У статті висвітлено функціонування податку на приріст капіталу у світі. Розглянуто особливості застосування податку на виведений капітал на основі міжнародного досвіду у окремих країнах, як складової їх

фінансової політики. Здійснено аналіз справляння податку на прибуток в українських реаліях, рівень його надходжень до державного бюджету та проблеми, пов'язані з його адмініструванням. Розглянуті передумови та перспективи трансформування податку на прибуток в податок на виведений капітал в умовах економічного падіння та збитковості підприємств в Україні. З'ясовані основні проблеми, які можуть бути після введення податку на виведений капітал. Були проаналізовані переваги, недоліки та ризики введення податку на виведений капітал. Було з'ясовано, що введення податку не буде кроком за для збільшення доходів у бюджет, а може навпаки знизити їх. Провели аналіз результатів введення податку на виведений капітал в країнах, які вже працювали з ним. Введення даного податку в багатьох країнах зменшила доходи до бюджету від податкових зборів. Однак такий крок допоміг країнам збільшити приріст інвестицій. Довели чому введення податку на виведений капітал може бути більш працюючим для економіки держави аніж податок на прибуток. А саме податок на виведений капітал допоможе країні вивести бізнес з тіні. Даний податок дозволить підприємствам відкрито публікувати свої доходи, адже більше з них не будуть брати податки. Такий метод дає стимул підприємствам отримувати більший прибуток. Зароблені кошти підприємства зможуть використати на покращення обладнання і якості товарів. Цей крок не тільки дасть змогу вийти на міжнародний рівень торгівлі, а й подолати одну з головних проблем України – тіньова економіка. Більшість вчених вже давно говорить, що потрібно оновлювати підприємства. Покращення якості товарів зможе залучити не тільки внутрішні інвестиції, а й іноземні.

Ключові слова: фінансова політика, податок на прибуток, податок на виведений капітал, законопроект, доходи, інвестиції, переваги, ризики.

НАЛОГ НА ВЫВЕДЕННЫЙ КАПИТАЛ: МЕЖДУНАРОДНЫЙ ОПЫТ И УКРАИНСКИЕ РЕАЛИИ

Целью статьи является анализ реформирования налогового законодательства страны. В статье освещены функционирования налога на прирост капитала в мире. Рассмотрены особенности применения налога на выведенный капитал на основе международного опыта в отдельных странах, как составляющей их финансовой политики. Осуществлен анализ взимания налога на прибыль в украинских реалиях, уровень его поступлений в государственный бюджет и проблемы, связанные с его администрированием. Рассмотрены предпосылки и перспективы трансформации налога на прибыль в налог на выведен капитал в условиях экономического упадка и убыточности предприятий в Украине. Выяснены основные проблемы, которые могут быть после введения налога на выведенный капитал. Были проанализированы преимущества, недостатки и риски введения налога на выведенный капитал. Было выяснено, что введение налога не будет шагом для увеличения доходов в бюджет, а может наоборот снизить их. Провели анализ результатов введения налога на выведенный капитал в странах, которые уже работали с ним. Введение данного налога во многих странах уменьшила доходы в бюджет от налоговых сборов. Однако такой шаг помог странам увеличить прирост инвестиций. Довели почему введение налога на выведенный капитал может быть более работающим для экономики государства чем налог на прибыль. А именно налог на выведенный капитал поможет стране вывести бизнес из тени. Данный налог позволит предприятиям открыто публиковать свои доходы, ведь больше с них не будут брать налоги. Такой метод дает стимул предприятиям получать большую прибыль. Заработанные средства предприятия смогут использовать на улучшение оборудования и качества товаров. Этот шаг не только позволит выйти на международный уровень торговли, но и преодолеть одну из главных проблем Украины - теневая экономика. Большинство ученых уже давно говорит, что нужно

обновлять предприятия. Улучшение качества товаров сможет привлечь не только внутренние инвестиции, но и иностранные.

Ключевые слова: финансовая политика, налог на прибыль, налог на выведен капитал, законопроект, доходы, инвестиции, преимущества, риски.

Kovalenko Artem, Babmindra Dmitry

APPLICATION FOR CAPITAL: INTERNATIONAL EXPERIENCE AND UKRAINIAN REALITIES

The purpose of the article is to analyze the reform of the tax legislation of the country. The article describes the functioning of the capital increase tax in the world. The peculiarities of the application of capital tax on the basis of international experience in individual countries as part of their financial policy are considered. The analysis of tax collection in Ukrainian realities, the level of its revenues to the state budget and problems related to its administration are analyzed. The preconditions and prospects of the transformation of the income tax into the tax on the withdrawn capital in the conditions of economic decline and loss-making of enterprises in Ukraine are considered. The basic problems, which may be after introduction of the tax on the withdrawn capital, are revealed. The advantages, drawbacks and risks of introducing the tax on the withdrawn capital were analyzed. It was found that the imposition of a tax would not be a step in order to increase revenues in the budget, or, conversely, reduce them. Conducted an analysis of the results of the introduction of capital tax in countries that have already worked with it. The introduction of this tax in many countries has reduced revenues to the budget from taxes. However, such a step has helped countries to increase their investment growth. They have argued that the introduction of the tax on withdrawn capital may be more workable for the state economy than the income tax. Namely, the tax on withdrawn capital will help the country to bring the business out of the shadows. This tax will allow companies to publicly publish their revenues, since more will not be taxed. This method gives enterprises incentives to get more profit. Earned funds of the company can be used to improve equipment and quality of goods. This step will not

only enable the international level of trade, but also overcome one of the main problems of Ukraine - the shadow economy. Most scientists have long said that businesses need to be upgraded. Improving the quality of goods can attract not only domestic investment, but also foreign.

Key words: financial policy, income tax, tax on withdrawn capital, draft law, income, investment, benefits, risks.

DOI: 10.32680/2409-9260-2018-9(261)-44-61

Постановка проблеми. Податкова політика держави є дуже важливою для соціального розвитку. Саме тому введення податку на виведений капітал є проблемною темою та має бути проаналізована.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Проблематикою розвитку і реформування податкової політики України займаються такі вчені як А.В. Максименко, Веремчук Д.В., Гайдуцький І.В., Мельник П.В., Крісоватий А.І.. В їх роботах проаналізовано стан податкової системи країни, порівняно з розвитком податкових систем зарубіжних країн та були запропоновані шляхи, які вже пройшли країни зі схожою податковою системою.

Постановка завдання. Завданням статті є аналіз податкової політики держави та держав, що пройшли етап введення податку виведений капітал. Запропонувати шляхи розвитку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Фінансова політика держави є найважливішою складовою частиною економічної політики. Саме вона визначає місце національної економіки у світовому економічному і політичному просторі, відіграє важливу роль в процесі регулювання ключових параметрів економічного, соціального та екологічного розвитку держави в цілому.

Система оподаткування України почала формуватися після проголошення незалежності України і на протязі цього часу зазнала суттєвих законодавчо-правових змін, особливо по податку на прибуток підприємств. Оскільки саме він зазнавав суттєвих змін об'єкту оподаткування (прибуток, валовий дохід) і

ставки оподаткування (від 35% до 18%) аж до початку 2015 року [1].

Нестабільність та недосконалість податкового законодавства, в частині адміністрування податку на прибуток впливало на правову незахищеність платників податків, збільшення частки збиткових підприємств.

В окремі бюджетні періоди він відіграв важливу роль в надходженнях до Загального фонду Державного бюджету України. Але впродовж 2011-2014 років він втратив свою регулюючу функцію, питома вага його зменшилась і по завершенню 2014 року складала 12,9% в загальних податкових надходженнях.

Кризова ситуація в економіці України, поява тимчасово окупованих та непідконтрольних територій позначились на кількості суб'єктів господарювання, які сплачували податок на прибуток до бюджету, результатах їх господарської діяльності, а отже, на номінальних сумах сплачених ними податків.

Податкова реформа після революції гідності була однією з найбільш очікуваних реформ для бізнесу та інвесторів в Україні. Саме з прийняттям Податкової реформи наприкінці 2014 року набула чинності кардинально нова редакція розділу III ПКУ "Податок на прибуток підприємств". Об'єктом оподаткування з податку на прибуток підприємств став прибуток, який визначається шляхом коригування (збільшення або зменшення) фінансового результату до оподаткування (прибутку або збитку), визначеного у фінансовій звітності підприємства відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності, на різниці, які виникають відповідно до положень розділу III ПКУ [2]. Однак це не вплинуло на збільшення надходжень до бюджету.

Питома вага податку на прибуток у 2015 році в порівнянні з 2014 роком знизилась на 13,4%, а у порівнянні з 2010 на цілих 37%. В очевидь відбувається тенденція до зниження фіскальної функції прямого податку та перенесення її на непрямі податки.

Задля об'єктивності, слід відмітити що у всьому світі впродовж тривалого часу відбувається тенденція до зменшення

фіскальної ролі податку на прибуток. Зокрема, його частка у структурі надходжень США становила: 36% у 1927 році, 23% у 1960 році, 12,5 % у 1980 році та 8,7% у 1992 році. У Німеччині та Австрії податок на прибуток сьогодні відіграє найменше фіскальне значення (відповідно 5% та 5,7% від загальної суми податкових надходжень) [3].

Інфляційні процеси в українських реаліях були одним із ключових чинників, що вплинули на номінальне зростання надходжень податку на прибуток. В 2017 році номінальні надходження податку на прибуток у зведеному бюджеті були у 1,5 раза вищі за показники 2010 року. Проте в порівнянних цінах 2010 року реальні надходження податку на прибуток навпаки, скоротились в 1,4 рази [5,6].

За даними сайта Державної фіскальної служби України станом на 01.01.2018 року рахується 297 тисяч загальної кількості зареєстрованих платників податку на прибуток, із яких лише 973 компанії, або 0,3% забезпечує всі надходження з податку на прибуток до бюджету.

За результатами 2017 року сплата податку на прибуток за категоріями платників податку виглядає наступним чином:

- Державні компанії – 10,3 млрд грн.,
- Іноземні компанії та ПП – 11,8 млрд грн.,
- Приватні українські компанії – 45,7 млрд грн.

Взагалі загальна кількість зареєстрованих платників розподілились на 80% прибуткових та 20% збиткових [7].

Збитки по податку на прибуток мають щорічну тенденцію до збільшення, і за останні три роки в цілому по країні складають:

- 2015 рік – 1 096,0 млрд грн;
- 2016 рік – 1 175,0 млрд грн;
- 2017 рік – 1 296,0 млрд. грн.

Більше 50% накопичених загальних збитків декларує 403 компанії (у тому числі 160 великих компаній з іноземними інвестиціями), або 0,1% платників).

Аналізуючи системи оподаткування прибутку в різних країнах, треба відмітити, що механізм справляння податку на прибуток Україні відповідає класичній європейській моделі і є стандартним у міжнародному порівнянні, і найпоширенішим

серед країн ЄС. Він полягає у прямому оподаткуванні чистого прибутку підприємства але має низку недоліків, серед яких:

- складні правила розрахунку об'єкта оподаткування (фінансовий результат як базовий показник для розрахунку об'єкта оподаткування з подальшим коригуванням на різниці – це постійний ризик претензій з боку контролюючих органів);
- необхідність ведення окремого обліку податкової амортизації;
- проблеми з накопиченням збитків підприємствами (що особливо актуально для України у зв'язку з курсовими різницями);
- агресивні схеми податкового планування, що використовуються великими компаніями з метою уникнення оподаткування, що призводить до надмірного податкового тиску на сумлінних платників податку;
- встановлення планів надходжень з податку на прибуток, які спускаються на місця у вигляді коефіцієнтів податкового навантаження в залежності від галузі, в якій здійснюється діяльність. Сьогодні це робиться негласно. Але на практиці, досить часто, перевірка правомірності розрахунку зобов'язань з податку на прибуток не здійснюється, її основна мета – це встановлення порушення та здійснення донарахувань на заздалегідь визначену суму.

Як наслідок, сутність податку наразі викривлена, він вже не є "справедливим" (принцип справедливості закріплений Податковим кодексом України), фіскальна ефективність податку на прибуток підприємств досить низка.

З України щороку виводиться приблизно 10% ВВП без належного оподаткування. Питома вага податку на прибуток у всіх податкових надходженнях за результатами 2017 року склала 8% та 2% від ВВП.

Підприємства прозвітували про трильйон двісті дев'яносто шість мільярдів збитків за наслідками діяльності у 2017 році. Саме такі платники найбільше виводять кошти за кордон за рахунок накопичених збитків. Крім того окремі підприємства мінімізують податкове навантаження з податку на прибуток за рахунок застосування міжнародних угод, ставка оподаткування 2,6%.

Справедливості заради треба відмітити, що багаточисленні дослідження експертів дозволяють зробити висновок, що бізнес та інвестиції обмежує не тільки складність адміністрування податку, а інституційні проблеми: корупція, брак довіри до судів.

Ще однією перешкодою для становлення в Україні конкурентоспроможної у глобальному вимірі національної економіки, забезпечення належної технологічної та екологічної безпеки є високий рівень зносу основних засобів (в цілому по національній економіці у 2016 році – 58,1%, а у провідному її секторі – переробній промисловості – 76,4%).

Низька фіскальна ефективність податку на прибуток та ідея вивільнення коштів на розвиток та модернізацію підприємств і стимулювання економічного зростання підштовхнула до заміни податку на прибуток на податок на виведений капітал, запровадження оподаткування лише тієї частини прибутку підприємств, яка не спрямовується на розширення чи створення виробництва.

Податок на виведений капітал (ПнаВК) – не є поширеною європейською практикою та належить до експериментальних, нових, нестандартних і малопоширених систем оподаткування.

Дослідити міжнародний досвід щодо запровадження податку на розподілений прибуток дозволяє аналіз реформи проведених у Естонії, Латвії, Македонії та Грузії.

Естонія. З метою посилити капітал компаній, щоб стимулювати інвестиції, знизити витрати на дотримання правил із сплати та адміністрування податку перша у світі скасувала використання у якості об'єкту оподаткування бухгалтерського прибутку і перейшла у 2000 році до оподаткування розподіленого прибутку або платежів, прирівняних до розподілення прибутку (наприклад, витрати, які не стосуються діяльності бізнесу, великі пожертвування, операції з пов'язаними сторонами) для компаній-резидентів та постійних представництв, за ставкою 20%. Запровадила заходи проти подвійного оподаткування дивідендів, та правила тонкої капіталізації. Ввела місячні податкові декларації, сплата податку 10-го числа кожного місяця.

Динаміка надходжень від податку на розподілений прибуток в Естонії свідчить про те, що надходження від цього податку скоротилися вдвічі протягом перших двох років, з 2% до 1% ВВП. Таке падіння було пов'язано з тим, що в перші два роки платники здійснювали виплату дивідендів за рахунок сум, які вже були оподатковані за старою системою у складі фінансового результату. Починаючи з третього року встановилася динаміка поступового зростання цих надходжень до 1,5% ВВП.

На думку експертів Девіда Заха та Олександра Бетлій, після впровадження реформи Естонія стала «корпоративним банком» для транснаціональних компаній. Прибутки зберігали в Естонії з відсутнім оподаткуванням, а також відсутнім податком на процентні платежі.

Водночас уряд Естонії і компанії переконані, що податкова реформа поліпшила діловий клімат в країні [4].

Згідно з дослідженнями Податковою Фондацією (The Tax Foundation) — незалежної неприбуткової організації – лідера з питань досліджень податкової політики, наразі саме Естонія п'ятий рік поспіль є країною з найкращим податковим кодексом серед країн ОЕСР, і посідає перше місце як в загальному рейтингу Індексу конкурентоспроможності податкових систем (International Tax Competitiveness Index дані на 23 жовтня 2018 року), так і в частині оподаткування прибутку підприємств [9].

Македонія. Після запровадження податку на розподілений капітал у 2009 році бюджетні надходження від податку скоротились майже вдвічі з 8,6% ВВП до 4,4% ВВП у 2009 році. Доходи від оподаткування прибутків компаній були вищими у сусідніх країнах. Збільшення податкових доходів було додатковою мотивацією для скасування реформи у 2014 р. Разом з тим бізнес підтримував систему оподаткування, так як вона була сприятливою для інвестицій через поліпшення ліквідності компаній [4].

Молдова. У 2008 році запровадила нульову ставку на реінвестований прибуток. Податкові надходження зменшилися з 2,8% ВВП до 1,1% ВВП у 2008 р. і збільшилися після скасування нульової ставки у 2012 р. Неочікуваний великий фіскальний вплив та загальна економічна криза призвели до стрімкого росту

дефіциту бюджету. Податкова намагалась закрити дірку за рахунок збільшення зібраних штрафів. Було повністю нівельовано ефект на інвестиційну привабливість [4].

Грузія. Податок на розподілений прибуток запроваджено з 2017 року, лише частково. Бюджет збалансовано за рахунок підняття акцизів та податків на автомобілі. Фінансові компанії/інституції надалі сплачують податок на прибуток. Уряд прагне поліпшити інвестиційний клімат. Саме через відмову від оподаткування податком на прибуток на користь податку на розподілений прибуток, було припинено співпрацю з МВФ [4].

Латвія. У 2018 році впровадила пакет реформ з оподаткування бізнесу, який наслідую конкурентну Естонську модель. Наразі оподатковує тільки розподілені прибутки бізнесу за ставкою 20%. Латвія і до цього була в першій п'ятірці найбільш конкурентних країн, але ця реформа дозволила зайняти друге місце у загальному рейтингу Індексу конкурентоспроможності податкових систем (International Tax Competitiveness Index дані на 23 жовтня 2018 року) і друге місце в частині оподаткування прибутку підприємств [9].

В Україні перша спроба заміни податку на прибуток у податок на розподілений прибуток була у 2015 році. Саме ця норма була закладена у законопроект від 26.10.15 №3357 «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо податкової лібералізації», і яка надалі заклала основу для напрацювання подальших змін до Податкового кодексу з цього питання. Ідея була підтримана Асоціацією платників податків України, Українським інститутом майбутнього, членами коаліції "За детінізацію економіки", Громадською радою при Державній фіскальній службі України [8].

Для напрацювання відповідних змін до законодавства при Міністерстві фінансів України було створено робочу групу, в яку увійшли народні депутати України, представники центральних органів виконавчої влади, бізнесу, громадськості та фахівці у сфері оподаткування. Після вивчення естонського досвіду застосування моделі податку на розподілений прибуток та консультацій з іноземними радниками Мінфіну України (Боб Конрад та Кріс Вілс) з'явилась назва податок на виведений капітал.

Необхідність підготовки такого законопроекту визначено на засіданні Національної ради реформ 25 жовтня 2016 року і закріплено пунктом 5 розділу II Закону України від 21 грудня 2016 року № 1797-VIII "Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо покращення інвестиційного клімату в Україні" [2].

Президент України 5 липня 2018 року вніс до Верховної Ради України проект Закону «про внесення змін до Податкового кодексу України щодо податку на виведений капітал», реєстр.номер 8557 [8].

Законопроект передбачає заміну з 1 січня 2019 року податку на прибуток підприємств податком на виведений капітал. При цьому на 3 роки (до 31 грудня 2021 року) дозволяється застосування податку на прибуток підприємств банками за їх рішенням. Також законопроектом передбачається, що сума дивідендів, що виплачується за 2018 рік (а для банків, які продовжили сплату податку на прибуток підприємств після 1 січня 2019 року, за 2021 рік), не оподатковуватиметься податком на виведений капітал у межах обсягу оподаткованого прибутку, з якого раніше був сплачений податок на прибуток підприємств.

Платниками податку на виведений капітал передбачено визначити резидентів (суб'єктів господарювання – юридичних осіб, які провадять господарську діяльність як на території України, так і за її межами) та нерезидентів - юридичних осіб (постійних представництв нерезидентів), які провадять на території України визначену Кодексом діяльність.

Об'єктом оподаткування податком на виведений капітал визначаються операції з виведення капіталу та прирівняні до них, а саме:

- виплата дивідендів на користь неплатника податку;
- виплата частини прибутку державними некоорпоративними, казенними чи комунальними підприємствами;
- повернення внесків власнику корпоративних прав – неплатнику податку (у сумі, що перевищує вартість внеску, здійсненого засновником та/або власником до статутного капіталу такої юридичної особи) тощо.

Визначені ставки податку на виведений капітал у розмірах:

- 15% – до операцій з виведення капіталу;
- 20% – до операцій, прирівняних до операцій з виведення капіталу (крім зазначених нижче операцій, що оподатковуються за ставкою 5%);
- 5% – до коштів, сплачених на виконання боргових зобов'язань пов'язаним особам – нерезидентам (у випадках перевищення сукупної суми боргових зобов'язань перед всіма пов'язаними особами – нерезидентами над сумою власного капіталу платника більш ніж у 3,5 раза (для фінансових установ та компаній, що провадять виключно лізингову діяльність, – більш ніж у 10 разів) або реєстрації нерезидента у державі, що є низькоподатковою юрисдикцією, застосовуватиметься ставка 20%).

Передбачено створення Реєстру платників податку на виведений капітал, дані якого оприлюднюватимуться на веб-сайті Державної фіскальної служби України. На початковому етапі (до 31 грудня 2018 року) Реєстр буде сформовано Державною фіскальною службою України шляхом включення до нього платників податку на прибуток підприємств, зареєстрованих у контролюючих органах станом на 1 грудня 2018 року (крім банків, які прийняли рішення сплачувати податок на прибуток підприємств).

Крім того, з метою забезпечення прозорості адміністрування податку передбачається запровадження автоматизованого аналізу податкової інформації. Для цього під час здійснення з неплатником податку операцій, які є об'єктом оподаткування, в розрахункових документах платником податку зазначатиметься у встановленому Національним банком України порядку код операції. Групована за кодами операцій інформація про кошти, перераховані платником податку неплатнику податку (без ідентифікації особи – неплатника податку, з яким була здійснена операція), надаватиметься контролюючим органам для співставлення з податковою звітністю в автоматичному режимі та відобразатиметься разом з результатами порівняння в електронному кабінеті платника податку.

Суми переplat з податку на прибуток підприємств, сформовані до 1 січня 2019 року, платники податків зможуть використати в рахунок зменшення грошових зобов'язань з податку на виведений капітал або ці суми будуть повернені платникам в установленому порядку.

Таким чином, податок на виведений капітал оподатковує лише кошти, які виводяться з бізнесу у визначений спосіб (дивіденди, відсотки, роялті, фінансова допомога, інвестиції за кордон, заниження ціни продажу товарів нерезидентам). Операції є прямим об'єктом оподаткування і не вимагають складних розрахунків бази оподаткування. ПнВК не використовує такі елементи як витрати чи доходи, а тому не виникають збитки.

На думку розробників законопроекту, від впровадження податку на виведений капітал держава вирішить питання з накопиченим більше трильйоном збитків, бо надає бізнесу відстрочку у сплаті податку до моменту виведення коштів з бізнесу. Кошти, які залишаються в бізнесі, вкладаються в розвиток бізнесу та оновлення існуючої інфраструктури.

Бізнес втрачає сенс приховувати справжні фінансові статки підприємств, що дозволить їм залучати інвестиції та кредити. Залишені в бізнесі кошти підвищують фінансову стабільність в період економічної нестабільності.

Експерти сподіваються на відновлення принципу справедливості в оподаткуванні, вирівнюванні податкового навантаження між середнім та великим бізнесом.

Запропонована система дозволить провести реформу Державної фіскальної служби України, скільки значно скорочується кількість операцій для контролю (контролюються лише операції з виведення коштів на неплатників). Інформацію про операції податкова буде отримувати від банківського сектору, що забезпечить можливість автоматизації контролю та віддалений аналіз без необхідності виїзних перевірок. Все це дозволить скоротити штат податкових органів, залучених у перевірку податку на прибуток та залучити фахівців високого рівня з достойною зарплатою.

Всі розуміють, що після відмови від податку на прибуток неминуче утвориться діра в українському бюджеті.

За розрахунками Мінфіну, бюджетні втрати в перший рік запровадження ПнВК можуть скласти від 20 до 25 млрд. гривень (сума втрат без врахування ефекту від детінізації), за другий рік – до 31 млрд. гривень. В той же час, приблизно 50 млрд грн. буде спрямовано на інвестування безпосередньо власниками, що є набагато ефективнішим за витрачання коштів через державний бюджет та призведе до зростання ВВП на 2% [5, 10].

Інститутом економічних досліджень та політичних консультацій, прями втрати від зміни системи оподаткування оцінено від 38 млрд грн до 47 млрд грн.. в перший рік запровадження податку

На сьогодні єдині можливі шляхи компенсації бюджетних втрат — це значне підвищення ставок податків або скорочення витрат.

Експерти Німецької консультативної групи, Інституту економічних досліджень та політичних консультацій вважають, що введення ПнВК матиме обмежений вплив на зростання інвестицій в Україні.

На засіданні Комітету податкової та митної політики Верховної ради України, яке відбулось 6 листопада 2018 року, представник Світового банку Фарук Кхан підкреслив, що Україна не готова до втрат, які будуть викликані введенням даної схеми оподаткування через ризик втрати податкових надходжень [10].

"Більшість країн оподатковує корпоративний прибуток, і тільки деякі перейшли до оподаткування розподіленого прибутку. При цьому під час такого переходу багато хто з цих країн втратили істотну частку доходів від оподаткування прибутку. Така втрата зараз неприпустима для України", – заявив Кхан.

Він звернув увагу на той факт, що в найближчій перспективі Україні знадобляться значні обсяги фінансування для обслуговування зовнішніх зобов'язань і покриття фіскальних потреб.

На думку експертів, ідея запровадження податку на виведений капітал, над якою вони працювали впродовж останніх трьох років, мала надати підприємствам стимул до розвитку.

Запровадження в Україні податку на виведений капітал замість податку на прибуток – одне з гострих питань перемовин України з Міжнародним валютним фондом, адже за умовами участі в програмі кредитування Україна не має права кардинально змінювати податкову систему.

За інформацією Міністерства фінансів України, МВФ може погодитися на запровадження ПнВК з наступного року в іншому, ніж це запропоновано законопроектом №8557, у форматі – поетапно для окремих категорій платників.

Зокрема, запропоноване Мінфіном поширення дії ПнВК лише на суб'єктів мікро- і малого бізнесу з річним оборотом до 200 млн. грн. дискредитує саму ідею запровадження нової форми оподаткування корпоративного прибутку і залишає широкі можливості великому бізнесу уникати сплати податку на прибуток. А пряма заборона юридичним особам використовувати спрощену систему оподаткування, передбачену для третьої групи платників єдиного податку, прямо суперечить вимогам законопроекту про ПнВК, не погіршувати умови ведення бізнесу для малого бізнесу.

Погоджений Міністерством фінансів України з Міжнародним валютним фондом варіант нейтрального для бюджету 2019 року запровадження нового податку, є неприйнятним ні для авторів законопроекту, ні для бізнесу в цілому.

Задля збереження в актуальному стані самої ідеї запровадження в Україні нової системи корпоративного оподаткування, з одного боку, а з іншого, забезпечення виконання зобов'язань України як суверенної держави — учасника міжнародних відносин, введення податку на виведений капітал відтерміновано.

Міжнародний досвід, наразі на прикладі Естонії, свідчить, що Україні недостатньо запровадити просто заміну одного податку іншим, це мають бути узгоджені системні зміни, що дозволять побудувати збалансовану податкову систему, рівномірно розподілити податкове навантаження на платників податку.

Висновки з проведеного дослідження. Отже податок на виведений капітал є дуже специфічним і може призвести до

зменшення надходжень грошей до бюджету, шляхом заміни податку на прибуток податком на виведений капітал. Однак такий крок може вивести прибуток підприємств з тіні. Саме тіньова економіка є одним з основних проблем економіки країни. Якщо підприємства не будуть виводити прибуток в офшорні компанії, вони зможуть використовувати прибуток для розвитку самого підприємства. Багато вчених та експертів затверджують, що підприємства потребують оновлення. Це призведе до покращенню якості готової продукції та до покращення інвестиційної середовища країни. Це дозволить не тільки збільшити прилив внутрішніх інвестицій, а й іноземних.

Література

1. Закон УРСР "Про систему оподаткування" від 25.06.91 р. № 1251-ХІІ [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1251-12>
2. Податковий кодекс України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
3. Шлафман Н.Л. Функціонування податку на прибуток підприємств в Україні, [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://dSPACE.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/>
4. Державна казначейства [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/index>
5. Міністерство фінансів [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.minfin.gov.ua/>
6. Державна фіскальна служба [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/>
7. Аналітична записка: Оподаткування розподіленого прибутку: міжнародний досвід Девід Заха, Олександра Бетлій Берлін/Київ, травень 2017 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.ier.com.ua/files/publications/Policy_papers/German_advisory_group/2017/PB_03_2017_ukr.pdf
8. International Tax Competitiveness Index [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://taxfoundation.org/publications/international-tax-competitiveness-index/>

9. Верховна рада України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://rada.gov.ua/ru>

10. Комітет податкової та митної політики [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://kompmp.rada.gov.ua/news/main_news/73453.html

1. Zakon URSR "Pro systemu opodatkovannya" vid 25.06.91 r. # 1251-XII [Elektronnyy resurs] – Rezhym dostupu: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1251-12>

2. Podatkovyy kodeks Ukrayiny [Elektronnyy resurs] – Rezhym dostupu: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

3. Shlafman N.L. Fuktсионuvannya podatku na prybutok pidpryyemstv v Ukrayini, [Elektronnyy resurs] – Rezhym dostupu: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/>

4. Derzhavna kaznacheystva [Elektronnyy resurs] – Rezhym dostupu: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/index>

5. Ministerstvo finansiv [Elektronnyy resurs] – Rezhym dostupu: <https://www.minfin.gov.ua/>

6. Derzhavna fiskal'na sluzhba [Elektronnyy resurs] – Rezhym dostupu: <http://sfs.gov.ua/>

7. Analitychna zapyska: Opodatkuvannya rozpodilenohto prybutku: mizhnarodnyy dosvid Devid Zakhа, Oleksandra Betliy Berlin/Kyyiv, traven' 2017 r. [Elektronnyy resurs] – Rezhym dostupu:

http://www.ier.com.ua/files/publications/Policy_papers/German_advitory_group/2017/PB_03_2017_ukr.pdf

8. International Tax Competitiveness Index [Elektronnyy resurs] – Rezhym dostupu: <https://taxfoundation.org/publications/international-tax-competitiveness-index/>

9. Verkhovna rada Ukrayiny [Elektronnyy resurs] – Rezhym dostupu: <http://rada.gov.ua/ru>

10. Komitet podatkovoyi ta mytnoyi polityky [Elektronnyy resurs] – Rezhym dostupu: http://kompmp.rada.gov.ua/news/main_news/73453.html

18.09.2018